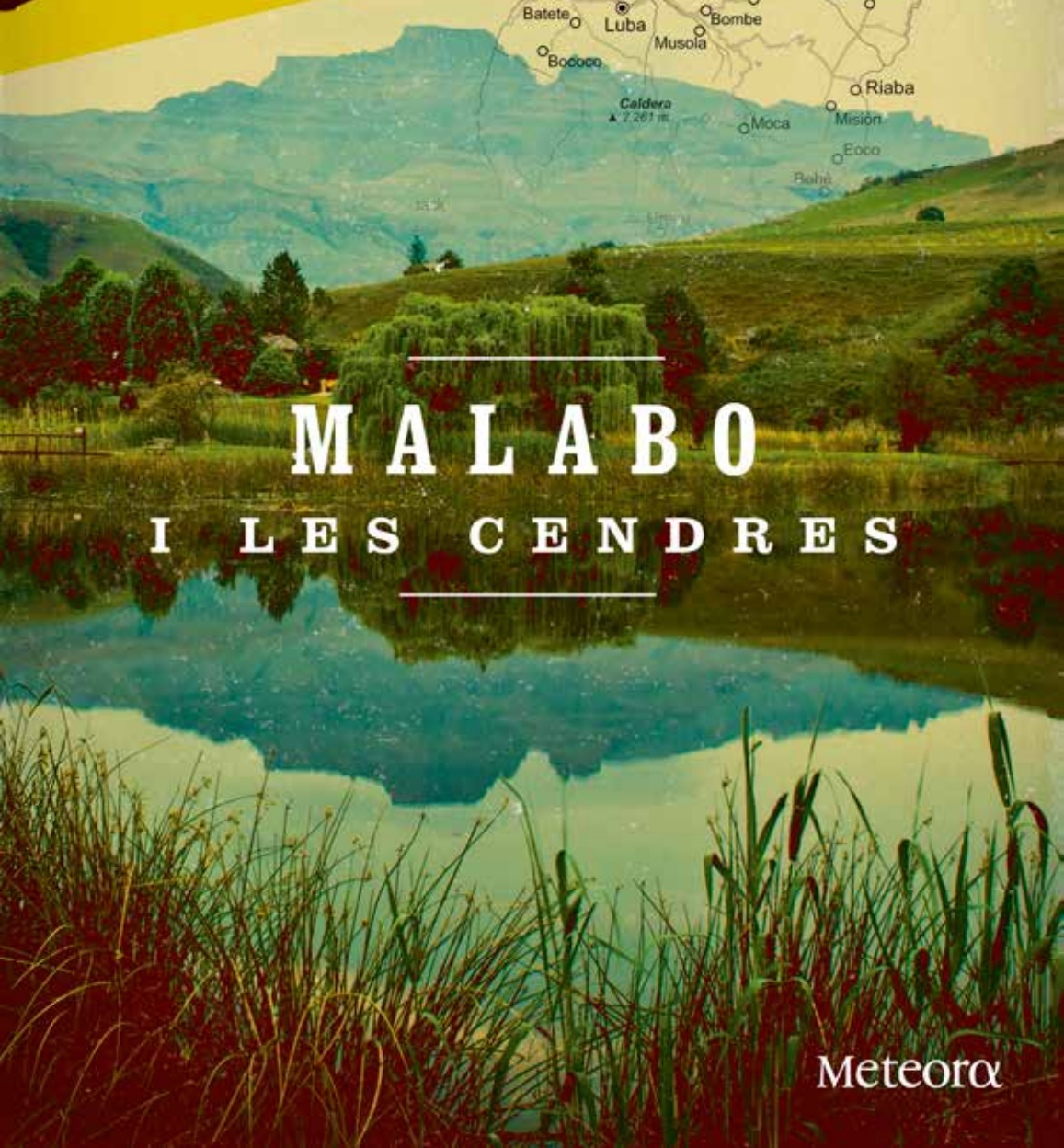

GEMMA FREIXAS

MALABO

I LES CENDRES

Meteora

Gemma Freixas

Malabo
i les cendres

LLEGIR EN CATALÀ
ASSOCIACIÓ D'EDITORIALS INDEPENDENTS

Editorial
Meteora

Malabo i les cendres
© Gemma Freixas, 2015

Reservats tots els drets d'edició per
© Editorial Meteora SL
Gran Via de les Corts Catalanes, 794, ent. 1a
08013 Barcelona
Tel. 93 265 56 54
www.editorialmeteora.cat
contacte@editorialmeteora.com

Primera edició: juny de 2015

ISBN: 978-84-943629-5-8
Dip. Leg.: B.13267-2015

Disseny de la coberta: Eduard Serra
Foto de l'autora: © Jordi Camí

Impress a Liberdúplex, Sant Llorenç d'Hortons

SENSE L'AUTORITZACIÓ ESCRITA DE L'EDITOR, QUEDA RIGOROSAMENT PROHIBIDA, SOTA LES SANCIONS ESTABLERTES PER LA LLEI, LA REPRODUCCIÓ TOTAL O PARCIAL D'AQUESTA OBRA A TRAVÉS DE QUALSEVOL PROCEDIMENT MECÀNIC O ELECTRÒNIC, INCLOENT-HI LA REPROGRAFIA, LA DIFUSIÓ PER XARXES TELEMÀTIQUES I LA DISTRIBUCIÓ D'EXEMPLARS D'AQUESTA EDICIÓ MITJANÇANT LLOGUER O PRÉSTEC PÚBLICS.

MALABO I LES CENDRES

El Hammer blanc circulava molt de pressa per l'autopista de l'aeroport de Malabo. Era quasi fosc i les instal·lacions de la refineria de Punta Europa omplien l'horitzó d'una constel·lació de llumetes retallades sobre un cel gris, de plom, a punt de descarregar. Dins el vehicle, una música retronyia i els altaveus expulsaven una veu que recitava com si fuetegés.

Es normal que llores por amor y al mismo tiempo otros sientan dolor...

—T'agrada el hip hop? —va preguntar el conductor, a crits, colpejant entusiasta el volant.

El Dudu, sense poder apartar la vista de l'asfalt, va respondre amb una sacsejada d'espattes. La claror dels fars feia sorgir de la foscor figures que ocupaven la cuneta: una dona amb una palangana al cap, un home amb un carretó, una bicicleta, un gos famèlic... El Dudu temia per ells cada vegada que els avançaven a tanta velocitat.

—A mi, sí —va afirmar l'Héctor, immune a qualsevol patiment pels pobres vianants i com si pogués haver algun dubte sobre els seus gustos musicals—. Canto amb un company. Fem actuacions i tot.

Es normal que unos colegas te escuchan y te comprendan...

Només em faltava aquest bum-bum, va pensar el Dudu fent-se un massatge en una de les temples adolorides i intentant dominar la inèrcia que li produïen les accelerades brusques.

Després del viatge. Després de les cues inacabables a l'aeroport per tramitar l'entrada i recollir les maletes. Després d'una espera que se li havia fet eterna espantant un exèrcit de borinots que volien portar-lo a un hotel, al centre o a on fos, aquell nano, que no semblava tenir l'edat de conduir i de qui només sabia que era fill de la Lourdes Ibongo, s'havia presentat a buscar-lo exhibint un rètol maldestre on es podia llegir: Eduardo Moiche Otavenga. Amb prou feines li havia donat la mà i hi havia creuat unes paraules, que ja s'havia trobat assegut dins aquell vehicle d'altaveus cridaners.

—L'any passat vam actuar al Festival —deia el noi, gesticulant molt i desviant la mirada—. És molt important el festival d'aquí, saps? Hi ve gent de tot arreu. Espanyols també.

—Ah, sí? —va dir l'Eduardo, aferrant-se a la maneta de la porta.

—Sí. Va venir Nach, és brutal. I també Frank T, els coneixes?

—No. No hi entenc gens, de música, jo.

—A mi m'agraden molt els Verso Roto —movia el cap amunt i avall, i tocava amb una baqueta invisible—, són de Bata. Fan unes rimes genials.

Y mientras los domingos vas a misa por la moral, otros prefieren emborracharse y es normal...

El Dudu, tens per la poca atenció que el noi prestava a la carretera i amb les temples palpitant, es removia incòmode al seient.

—Pots abaixar una mica el volum? —es va decidir a demanar, amb la veu esquerdada i el to suplicant—. Tinc mal de cap.

—Què?

—Que si pots abaixar això? Si us plau...

El noi, de mala gana, va emmudir de cop l'aparell.

El Dudu va deixar anar un sospir alleujat.

—T'ho agraeixo, tinc migranya.

Van continuar en silenci, cosa que, a més, va afavorir la concentració de l'Héctor al volant.

A banda i banda de l'autopista, la silueta de l'arbrat es dibuixava sobre el cel tempestuós. La temperatura a l'interior del vehicle era fresca, quasi gèlida. L'indicador de l'aire condicionat del panell, una altra constel·lació de llumets de colors, marcava vint-i-un graus.

La vegetació va deixar pas a la ciutat. Descampats amb runa, cases en construcció, magatzems desgavellats, grups de cabanes de sostre de xapa... I, de manera imperceptible, l'autopista es va convertir en un carrer, i al carrer va començar a sovintejar la gent. Gent que caminava sense presses, gent que xerrava a les cantonades, gent que venia menjar, gent que comprava, gent que mirava el trànsit com si no tingués res més a fer.

El Hammer va disminuir la marxa, majestuós, per mostrar-se, per lluir, i va passejar-se gairebé pel mig de la calçada.

L'Eduardo s'ho mirava tot amb certa inquietud. Va saber reconèixer algunes construccions com les que havia vist a les fotografies antigues del Guillem: edificis amb porxo d'estil colonial, persianes de fusta, sostres de ceràmica o de xapa vermella. L'aspecte d'aquests edificis, però, es veia molt deixat. La pintura dels murs semblava que fos la mateixa de l'època dels espanyols i mostrava taques d'humitat i escrostonaments de totes les mides.

•

L'Héctor conduïa en silenci, una mica emmurriat. De sobte va semblar reconèixer algú i, llavors, amb una maniobra precipitada va aparcar sobre la vorera.

—Haig de parlar amb un amic. No trigo gens. —I va marxar donant un cop de porta.

L'Eduardo va haver de resignar-se i es va abstreure mirant per la finestreta. Va fixar-se en els rostres dels que passen pel costat, rostres foscos com el seu. Va advertir que se li feia rar estar envoltat de tants negres. Era una estupidesa, és clar, era a Guinea Equatorial: què podia haver-hi sinó negres? Però no podia evitar sentir-se estrany. Era la primera vegada.

Ell s'havia criat a Almeria. Tenia quaranta-tres anys i sempre havia viscut rodejat de blancs. A l'escola, a l'institut, ell sempre havia estat l'únic moreno de la classe. Encara en aquests moments ell era el representant solitari d'aquesta raça en les oficines on treballava.

Per foragitar la inexplicable espurna d'inquietud que li despertava el canvi, es va voler convèncer que, si més no, seria curiosa l'experiència. Almenys durant quatre setmanes passaria desapercebut, seria un més.

Va recolzar el cap per intentar relaxar-se i va tancar els ulls. Se sentia molt cansat. Hauria volgut ser al llit, tranquil, així li passaria el mal de cap. El brogit del carrer li arribava apagat. Veus somortes que s'acostaven, converses que s'allunyaven. Frases que quasi no entenia.

Molt quiet, el dolor es va alleugerir i la respiració es va fer més i més profunda. El cap va penjar-li sobre el pit i els llavis van deixar anar petites bufades.

Es va adormir.

Fins i tot va somiar. Era a casa seva, a l'estudi, i tenia molt fred. S'abrigava i no aconseguia deixar de tremolar. Es posava un jersei, un altre...

Va despertar-se amb un ensurt i el cos gelat.

Tremolós i renegant, va manipular el panell per aturar l'aire condicionat i, quan ho va aconseguir, va encongir-se al seient amb els braços replegats sobre el pit. El mal de cap li havia concedit una petita treva, però percebia que aviat tornaria a augmentar. Va clavar la vista en la cantonada per on s'havia perdut l'Héctor i de sobte, com una criatura en un lloc foraster, es va sentir desemparat.

—Per què triga tant? —va dir en veu alta.

No gosava sortir del cotxe, per anar a on? No sabia com reaccionar.

Va mirar al voltant, li semblava rebre ullades de desconfiança, fetes de biaix, de la gent que passava; fins i tot li va fer l'efecte que dibuixaven un lleuger arc per allunyar-se del vehicle.

Es va neguitejar.

Hauria volgut no ser allà, dins d'aquell cotxe massa luxós que despertava enveja i recels, no ser en aquells carrers que li semblaven inhòspits. No ser a Guinea... Maleïa per enèsima vegada haver hagut d'emprendre aquell viatge.

Va mirar el rellotge. Feia una eternitat que l'Héctor havia dit «no trigo gens». On s'havia ficat? I si li ha passat alguna cosa?

Sense voler, se li van fer presents com un llampec les històries aterridores que envoltaven el país: detencions arbitràries, tortures, desaparicions...

Calma, no pensis sempre el pitjor, raonava. Però la por i el neguit ja havien fet el seu cau.

Llavors, com si hagués estat convocat per la mateixa por, un jeep militar va aparèixer al capdamunt del carrer. Circulava a poc a poc, sense presses. També exhibint-se. També fent saber a tothom la seva presència i el seu poder.

L'Eduardo va observar, espantat, com el vehicle s'acostava i com els vianants procuraven fer-se fonedissos sense moviments bruscos, com qui no vol la cosa, desapareixent per una cantonada o aturant-se sota uns porxos, mig parapetats darrere una columna.

Suava.

No s'atrevia a obrir la finestra. No cal que pateixis, tu no has fet res. Tens els papers en regla..., argumentava el Dudu per convèncer-se. Però el cor li bategava amb força i, al cap, se li havia tornat a instal·lar el martell persistent.

Va notar les mirades receloses dels soldats quan els va tenir a prop. El jeep va reduir encara més la velocitat. Ara, sí. Ara pararan i em diran alguna cosa per estar mal aparcat sobre la vorera amb aquest cotxàs. Ara ve quan els hauré de subornar...

Aquesta era la pitjor part del viatge, la que més temia. Tothom amb qui havia parlat li havia dit el mateix: que tots els problemes amb la policia i els militars s'arreglaven amb propi-

nes. Però ell patia. Patia perquè dubtava de tenir la sang freda i la seguretat necessàries. Patia perquè no se'n reflava. Patia perquè, malgrat ser ciutadà espanyol de ple dret i viure fora de Guinea Equatorial des que era molt petit, tenia la certesa que encara podrien fer-li mal.

Tan concentrat estava en el jeep i els soldats que no va veure arribar l'Héctor. El so de la porta del vehicle li va aturar el cor per uns instants.

El noi es va acomodar al seient remugant unes disculpes absurdes i desprenent una ferum inconfusible d'alcohol i tabac. Va arrencar el Hammer. Va baixar de la vorera precipitadament i va sortir esperitat. No va prestar cap mena d'atenció al jeep dels militars ni a un home que empenyia un carretó i que va haver d'apartar-se a corre cuita.

•

La casa on vivia la Lourdes Ibongo era un xalet luxós amagat darrere molta vegetació i una gran tanca de ferro. L'Héctor va entrar sense gaire traça al garatge i va aparcar al costat d'un Maserati roig i d'un Mercedes negre.

—Els pares ja són a casa. Ens deuen estar esperant —va mirar el Rolex d'or que duia arrapat al canell i va afegir—: Ostres! S'ha fet tardíssim. M'esbroncaran. —I es va espavilar a sortir, sense preocupar-se de si el convidat el seguia o no.

El Dudu, que es va quedar uns instants pendent del mosso que s'ocupava de les maletes, el va empaitar amb els nervis encara a flor de pell.

La Lourdes i el seu marit els esperaven al saló, asseguts al sofà mirant un televisor que ocupava mig pany de paret. Tots dos van alçar-se a l'uníson en veure'ls arribar.

—Gràcies a Déu que ja sou aquí —va dir la Lourdes fent un petó al seu fill, que va rebre'l amb una evident ganyota de disgust. Després, dirigint-se al convidat i canviant el registre de veu per un de més cerimoniós, va afegir—: Benvingut, Eduardo. Estic molt contenta que siguis aquí, el Guillem m'havia explicat tantes coses de vosaltres a les cartes que m'escrivia... Sou una

mica com de la família. Benvingut a la meva llar —li va fer un petó a cada galta. Feia olor de maquillatge, de perfum car, de roba ben planxada.

El marit, situat unes passes darrere d'ella, va encaixar-li la mà.

—Hola. Sóc el Desiderio, benvingut. Passa i acomoda't.

—Gràcies. Jo també estic content de ser aquí —va mentir el Dudu, per cortesia amb la família Nguema.

—Seu. Deus estar cansat del viatge. Ara mateix serviran el sopar. Jo estic afamat, tu no? —i el Desiderio va llançar una mirada, que era una ordre, a la seva dona.

La Lourdes va reaccionar instintivament.

—És clar. Vaig a veure què passa a la cuina.

L'Eduardo va seure a la punta del sofà, sorprès i incòmode de trobar-se en una casa tan luxosa.

A la televisió, el president del país, Teodoro Obiang, vestit amb un xandall verd i blanc, dissertava enfervorit a un grup de gent, que l'interrompia tot sovint per victorejar-lo.

El Desiderio Nguema va demanar com era que havien trigat tant, i l'Héctor va afanyar-se a carregar les culpes a les companyies aèries.

—L'avió ha arribat tardíssim, amb quasi dues hores de retard, oi? —i va picar l'ullet a l'Eduardo, que ho va confirmar amb un sí esgargamellat en el mateix moment que la Lourdes va cridar-los a taula.

Tots tres van alçar-se i van passar al menjador.

•

L'àpat va ser exquisit; la conversa, no tant.

L'Eduardo aviat es va adonar que el Desiderio Nguema era un d'aquells homes que xerrava i xerrava, i només s'escoltava a si mateix. Li va faltar temps per explicar que ell era el secretari del ministre d'Obres Públiques, i cosí per part de mare del mateix president. Va preguntar a l'Eduardo a què es dedicava i va desconnectar ostensiblement, donant ordres a una criada, quan el convidat va respondre que era l'encarregat

de la logística en una empresa exportadora de fruita i verdura a Almeria.

El marit de la Lourdes Ibongo es va passar tot el sopar vanagloriant-se de la feina que estaven fent al govern, dels esforços per situar Guinea com un dels països capdavaners. «La punta de llança, serem la punta de llança d'Àfrica Occidental», repetia.

—Ja sé que a Espanya diuen coses molt dolentes del nostre president: que si és un dictador, que si no reparteix els diners del petroli... Mentides, pures i malicioses mentides. Pregunta a qui vulguis, aquí tothom et dirà que Obiang és com un pare per a nosaltres. El que passa és que a Madrid no suporten que aquí hi hagi negoci i ells no en participin. Això els dol. Però ells s'ho han buscat. Ja ens van xuclar prou quan érem la seva colònia.

Durant tota l'estona el Desiderio va parlar i parlar. Disertava amb la boca plena, amb la cervesa a la mà, burxant amb l'escuradents un trosset de carn que tenia enganxat en un queixal, amb el gelat regalimant-li de la cullereta... Només va cedir el protagonisme uns minuts a la Lourdes perquè expliqués breument quins actes estaven preparant dins del PDGE, el partit d'Obiang naturalment, per celebrar un congrés de dones africanes. L'Héctor, per la seva banda, va escapolir-se a la seva habitació tan aviat com va engolir el segon plat.

I el Desiderio hauria continuat, monologant durant hores i hores, si l'Eduardo no s'hagués disculpat dient que tenia mal de cap i necessitava retirar-se.

La Lourdes el va guiar fins a l'habitació.

—Em va saber molt greu quan em vas escriure dient que el Guillem havia mort. No ens unia la sang ni érem del mateix color de pell, però va actuar com un pare amb nosaltres. Deixa'm que t'acompanyi en el sentiment... —va passar-li un braç per l'espatlla—. Em fa molt feliç saber que les seves cendres reposaran a Guinea. Ja has pensat on les llançaràs? Podem plantar un arbre al jardí i construir un petit monument amb una placa. No li faltaran mai les flors...

—Gràcies —va interrompre-la, allunyant-se'n una mica—. Gràcies per l'oferiment, però el Guillem em va donar instruccions molt precises sobre aquest tema. Volia que les escampés a Moca, a la llera del riu Iladyi. Em va dibuixar un plànol del lloc exacte.

La Lourdes va semblar desil·lusionada.

—A Moca? Per què allà?

—No ho sé. Això, no m'ho va pas dir. Però em va fer prometre que les hi duria, va insistir-hi molt. Per això he vingut... Gràcies altre cop per la teva hospitalitat.

—Ni parlar-ne, no es mereixen. El Guillem va procurar que no em faltés de res quan la mare es va morir. El mínim que puc fer és atendre't —va mirar al voltant, per comprovar que tot estigués correcte a l'habitació del convidat, i va afegir—: Llàstima que m'enganxes en mal moment. Amb això del congrés, estic molt enfeïnada. Demà mateix haig de ser fora bona part del dia i no podré estar per tu. Anem a rebre el comitè de dones de Bata i estarem molt ocupades amb reunions. Li diré a l'Héctor que t'acompanyi, si demà vols visitar la ciutat.

•

Els trons i la pluja espetegant sobre la teulada l'havien sobresaltat a mitjanit i, al matí, el Dudu havia comprovat sorprès que l'aigua continuava caient com si el cel s'hagués oblidat de tancar les comportes.

Va romandre despert entre els llençols, molt quiet, escoltant el xipolleig constant i el líquid precipitant-se frenètic per les canaleres. Li feia basarda sortir del llit i començar el dia, i aquell diluvi no l'ajudava gens. Pensava en l'estona de pànic que li havia fet passar l'Héctor deixant-lo sol al cotxe, se sentia una mica avergonyit per la reacció, reconeixia que no n'hi havia per tant. Tanmateix, va maleir altre cop la missió que li havia encomanat el Guillem.

Ell no tenia ganes de ser a Guinea. No n'havia tingut mai. Mai no havia sentit la necessitat de visitar el país dels seus pares. Al contrari, sempre havia fugit de tot el que li ho recordés, era massa trist.

A més a més, el Dudu no era gens viatger. Tant l'oncle Manuel com l'oncle Tomás li havien dit mil vegades que anés a visitar-los al Canadà, on vivien; però ell, amagant-se en les excuses més variades, encara no hi havia anat mai, ni desitjava pas fer-ho. Solia conformar-se a passar les vacances al *cortijo* del Guillem a les Alpujarras o visitant un amic pescador que tenia una caseta a Cabo de Gata. La resta de l'any se sentia còmode enmig de les seves rutines: la feina, les plantes de la terrassa, les converses amb els veïns, els amics del club d'escacs...

Amb un sospir resignat va recórrer amb la mirada l'habitació que li havien destinat. Les cortines, rosa pàl·lid, feien joc amb la vànova i harmonitzaven amb els tons de la tapisseria de les dues butaques vora la finestra. Va pensar en la mestressa de la casa, se li havia fet estrany conèixer-la per fi; el Guillem li havia parlat tantes vegades de la Lourdes... La fotografia emmarcada d'ella fent la comunió, amb el missalet i el rosari a les mans, presidia una lleixa del seu estudi. El Dudu, quan era petit, l'havia observat fascinat en moltes ocasions. Recordava perfectament les paraules del Guillem per explicar-li qui era aquella nena, i també recordava l'emoció amb què parlava de la seva mare: «La Maria Ibongo, una dona fang, una dona molt valenta que ho va donar tot per la seva filla».

Va tornar a resseguir l'habitació, l'aigua espetegava al sostre i se sentien trons.

Va esbufegar.

Quatre setmanes. Només quatre setmanes... Passaran ràpid, es va dir per animar-se. I espolsant-se la mandra de sobre, es va llevar.

•